

Suomen Pörssisäätiö
sari.lounasmeri@porssisaatio.fi

Valtiovarainministeriö & Oikeusministeriö
annina.tanhuanpaa@vm.fi
jyrki.jauhiainen@om.fi

11.10.2018

Kommentti lähipiiriliiketoimia koskevista säännöksistä / Osakkeenomistajien oikeudet

Pörssisäätiö kiittää kommentointipyyntöä. Osakkeenomistajien oikeudet vaikuttavat merkittäväällä tavalla markkinamme toimivuuteen ja sijoittajien halukkuuteen sijoittaa. Yksi avainkysymyksistä on lähipiiriliiketoimet ja niiden sääntely.

Lähipiirin määritelmä

Tiukemman lähipiirisääntelyn ulottaminen vain pörssiyhtiöihin voi teoriassa luoda listautumiskynnyksen. Lähtökohtaisesti sääntelyn olisi hyvä olla samanlainen kaikille yrityksille, joilla on suuri määrä osakkeenomistajia. Näitä yrityksiä ovat pörssiyhtiöiden lisäksi myös monenkeskisen markkinapaikan yhtiöt sekä joukkorahoitusta saaneet yritykset. Pidämme hyvänä, jos sääntelyä kehitettäisiin pitkällä tähtäimellä niin, että joukkorahoitusta voisivat hakea vain oyj-muotoiset yhtiöt. Näin erottelua ei tarvitsisi tehdä pörssiyhtiöt vs. muut, vaan erottelu voitaisiin tehdä osakeyhtiölaissa perustuen yhtiömuotoon eli oy vs. oyj - jaottelun mukaisesti, silloin jos erottelu yleensä ottaen on tarpeen.

Esityksen mukaan pörssiyhtiöissä lähipiiri määriteltäisiin IAS24:n mukaan ja muille yhtiöille määrittely tehtäisiin kansallisesti ja suppeammin. Pörssisäätiö kannattaa lähtökohtaisesti samoja sääntöjä ja määritelmiä kaikille yrityksille, mutta pitää esitystä kuitenkin loogisena, koska myös kansainvälisten laskentakäytäntöjen käyttäminen on pakollista vasta pörssiyhtiöille.

Lähipiiritoimesta päättäminen ja tiedottaminen – merkittävien lähipiiritoimien käsitteleminen yhtiökokouksessa kuten Ruotsissa

Poikkeaminen tavanomaisesta toiminnasta tai markkinaehdoista on keskeisempää kuin liiketoimen suuruus.

Jäsenvaltio voi säätää, että lähipiiritoimia käsitellään yhtiökokouksessa. Pörssisäätiö ja OSKL toivat aikaisemmin toukokuussa esiin Sijoittajabarometriin vastanneiden osakesäästäjien vahvan toiveen lähipiiritoimien siirtämisestä enemmän yhtiökokouksen päätettäväksi.

HE:n perustelujen mukaan kansainvälisen sijoittajan yhtiöoikeudellisten suojakeinojen tehokkuutta ja nopeutta koskevassa kansainvälisessä vertailussa Suomen lain oikeussuojakeinoja ei ole pidetty riittävinä. Sijoittajansuojan tehokkuuden osalta Suomi oli vasta sijalla 66/137. Suomen tulee erityisesti varmistua siitä, että jatkossa sijoittajansuojaan vaikuttavia päätöksiä tehtäessä linjaukset ovat vähintään samalla tasolla kuin keskeisissä vertailumaissa. Ruotsissa merkittävästä lähipiiriliiketoimista päättää yhtiökokous. Sijoittajansuojan kannalta ennen päätöstä tehdyt toimet (kuten yhtiökokouskäsittelyn vaatiminen) ovat esityksenkin mukaan helpompia ja nopeampia kuin jälkikäteen tehtävissä olevat toimet (valvojan tai tuomioistuimen prosessit).

Pörssisäätiö pitää tärkeänä, että lähipiiriliiketoimien läpinäkyvyys ja luotettavuus olisi markkinoillamme sijoittajien kannalta kansainvälistä huippuluokkaa. Pelkän julkistamisen sijaan, olisi vaadittava, että merkittävät / olennaiset lähipiiritoimet päätetään yhtiökokouksessa.

Hallituksen tehdessä päätöksiä lähipiiritoimista on UK:n käytäntö kannatettava eli hallituksen jäsenen olisi ennen päätöksentekoa ilmoitettava hallitukselle lähipiirisuhteen luonteesta ja intressin sisällöstä. Lähipiiri-intressin omaavan osallistuminen valmisteluun on myös ongelmallista.

Julkistamiskynnys on aika korkealla ja mikäli fokus on transaktion koossa, tämä käytännössä johtaa helposti siihen, että suurten yhtiöiden ei juuri koskaan tarvitse julkistaa mitään lähipiiritoimia. Tässä olisi tärkeää, että asiaa osataan yhtiöissä (ja lainsäädäntöä kirjoitettaessa) arvioida osakkeenomistajien intressien näkökulmasta. On hyvä, että toimi on julkistettava, jos se on osakkaiden kannalta olennainen OYL:n periaatteista poikkeamisen vuoksi.

Pörssisäätiö antaa mielellään lisää tietoja lausunnosta ja muista valmisteltavaan lakimuutokseen liittyvistä näkemyksistä.

Sari Lounasmeri
toimitusjohtaja
Pörssisäätiö